VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN
REVISIONEN

Diarienummer REV 2017-00077

Till
Regionfullmäktige i Västra Götalandsregionen

Revisionsberättelse för regionutvecklingsnämnden år 2017

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer har granskat regionutvecklingsnämndens verksamhet under år 2017.

Regionutvecklingsnämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Den ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och regionens reglemente för revisorskollegiet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Vår samlade kommentar och bedömning från granskningen under året samt omfattningen av granskningen framgår av revisionens årspromemoria, som fogats till revisionsberättelsen för regionstyrelsen.

Vi bedömer att verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen varit tillräcklig.

Vi har vid granskningen av nämndens redovisning funnit att den fyller kraven enligt den kommunala redovisningslagen.

Vi tillstyrker att ansvarsfrihet beviljas för regionutvecklingsnämnden och dess enskilda ledamöter.

Vänersborg den 14 mars 2018

Birgitta Eriksson
Ordförande

Ulf Sjösten
Vice ordförande

Bernt Sabel

Ulla Göthager

Krister Stensson

Per Waborg

Bo-Lennart Bäcklund

Gun Alexandersson Malm

Marie Engström Rosengren

Staffan Albinsson

Wimar Sundeen

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Årsrapport Regionutvecklingsnämnden 2017

Diarienummer REV 2017-00077

Behandlad av Revisorskollegiet 14 mars 2018

Innehåll

Årets granskning **2**

Nämndens ansvar **2**

Resultatet av revisorernas granskning **3**

Nämndens utformning av styrning, uppföljning och kontroller 3

Nämndfördjupning: Intern styrning och kontroll av upphandling och avrop – fullmäktiges nya policy för inköp, regionstyrelsens nya riktlinjer för inköp (A1) 3

Bevakning: Styrning av fullmäktiges prioriterade mål(A2) 5

Nämndens genomförande av styrning, uppföljning och kontroller 8

Nämndfördjupning: Styrning utifrån regionfullmäktiges mål i budget, riktlinjer för delårs och årsredovisning – att styrning och uppföljning har genomförts och rapporterats(B1) 8

Nämndfördjupning: Intern kontroll övergripande - att nämnden genomdrivit sitt system för intern kontroll i tillräcklig utsträckning(B2) 9

Nämndfördjupning: Styrning, uppföljning och kontroll projektbidrag(B3) 10

Nämndens resultat och effektivitet 11

Bevakning: Måluppfyllelse - utifrån fullmäktiges budget, mål och uppdrag (C1) 11

Nämndens räkenskaper 12

Revisorernas sammanfattande bedömning **13**

Bilaga 1. Rapporter och underlag **14**

Årets granskning

I den årliga revisionen prövas om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande samt om den interna styrningen och kontrollen är tillräcklig.

Revisionen ska utföras enligt kommunallagen och enligt god revisionssed för kommunal verksamhet. Revisionen ska vidare genomföras med grund i de styrande dokument för revisorskollegiet samt revisionsenheten som anger preciserade anvisningar för granskningens genomförande och bedömningar. Det omfattar revisorskollegiets ramplanering där regionövergripande risker identifierats och prioriterats. Det omfattar även revisorskollegiets riktlinjer samt revisionsenhetens riktlinjer och rutiner.

Revisionen har utifrån de styrande dokumenten upprättat en granskningsplan för nämnden där de mest väsentliga riskerna identifierats och prioriterats. Granskningsplanen har stämts av med utsedd kontaktrevisor Gun Alexandersson Malm och beslutats av revisionsdirektören. Granskningsplanen kan ändras under året baserat på ny riskbedömning. Granskningen har genomförts av revisionsenheten, verksamhetsrevisor Kristoffer Lundqvist. Revisionens granskning av styrelsens räkenskaper är genomförd med biträde av revisionsbyrån Deloitte. En separat granskningsplan för styrelsen görs av Deloitte avseende räkenskaperna. Granskningens sammantagna resultat utifrån granskningsplaner presenteras i denna rapport. I bilaga 1 anges en lista över de rapporter och de underlag som ligger till grund för redogörelsen. Siffror inom parentes i redogörelsen avser hänvisning till dessa rapporter och underlag.

Nämndens ansvar

Nämnden granskas och bedöms utifrån det samlade ansvar som följer av fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt gällande föreskrifter. Regionsutvecklingsnämnden är en beställarnämnd inom Västra Götalandsregionens styrmodell med ägaren regionfullmäktige representerad genom regionstyrelsen där beställarnämnder tilldelar uppdrag till utförarstyrelser utifrån fullmäktiges årliga budget och måldokument.

Enligt Reglemente för Regionutvecklingsnämnden, antaget av RF 2015-11-24 är nämndens uppgift i VGR bl.a. följande:

Nämnden är det ledande politiska organet med ansvar för strategiska regionutvecklingsfrågor ur ett regionövergripande perspektiv. Nämndens huvudsakliga verksamhetsområde är näringsliv, turism, utbildning och forskning samt transportinfrastruktur. Nämnden ansvarar för EU-frågor och internationella frågor inom verksamhetsområdet.

Nämnden ansvarar även för uppdrag till ett antal av VGR:s utförarverksamheter samt för finansiering, uppföljning och utvärdering av uppdragen. Nämnden ställer uppdrag till; Naturbruksstyrelsen, Turistrådet Västsverige AB, Film i Väst AB (i samverkan med kulturnämnden), Dalslands Kanal AB, Stenebyskolan. Nämnden ansvarar också för uppdrag, verksamhets- och projektbidrag till andra samarbetsparter inom nämndens verksamhetsområde samt uppföljning och utvärdering av dessa.

Nämnden ska inom sitt verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning, följa det fullmäktige i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut har bestämt att nämnden ska fullgöra samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer.

Regionstyrelsen tillhandahåller nämndens tjänstemannastöd och ansvarar för personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor. Regionstyrelsen ansvarar för att organisationen är tydlig och ändamålsenlig med hänsyn till fullmäktiges mål och styrmodell samt lagar och andra författningar för verksamheten. Regionstyrelsen utser ansvarig tjänsteman till nämndens förfogande efter samråd med nämnden. Nämnden fastställer varje mandatperiod instruktion till ansvarig tjänsteman.

Resultatet av revisorernas granskning

Revisorernas granskning utgår från att nämnden ska utforma styrning, uppföljning och kontroller utifrån nämndens ansvar. Nämnd ska också se till att styrningen, uppföljningen och kontrollerna efterlevs i verksamheten. Det i sin tur ska leda till att nämnden lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagstiftning och föreskrifter inom ramen för tillgängliga resurser. Vidare ska nämndens räkenskaper vara rättvisande. Det innebär sammantaget att nämnden har tagit sitt ansvar.

Nämndens utformning av styrning, uppföljning och kontroller

Nämnden har att utforma ett tillfredställande styr- och uppföljningssystem som innebär att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. En förutsättning är att nämnden har brutit ned mål och preciserat styrsignaler från fullmäktige med flera. Nämnden har vidare formaliserat detta i beslut i god tid för genomförande och utvecklat en tydlig och tillräcklig styrning och uppföljning som väl avspeglar nämndens ansvar. När förutsättningar saknas för att utforma ett tillfredställande system så har nämnden uppmärksammat fullmäktige på detta.

Nämnden ska vidare ha utformat ett system för den interna kontrollen som i tillräcklig utsträckning förebygger, upptäcker och åtgärdar eventuella brister i nämndens styrning och uppföljning genom att upprätta arbetssätt och organisation för den interna kontrollen. Nämnden ska vidare ha utformat tillräckliga och dokumenterade kontroller utifrån en risk- och väsentlighetsanalys baserat på ett helhetsperspektiv på nämndens styrning och uppföljning.

Nämndfördjupning: Intern styrning och kontroll av upphandling och avrop – fullmäktiges nya policy för inköp, regionstyrelsens nya riktlinjer för inköp (A1)

Nämnder/styrelser ska säkerställa att upphandling och avrop sker enligt regionfullmäktiges nya inköpspolicy samt regionstyrelsens nya riktlinjer för inköp som är gällande för koncernen fr.o.m. 2017-01-01. Revisionen bedömer att en revisionsrisk finns och behöver fördjupad kunskap om ansvariga nämnders styrning och kontroll på området.

Granskningen ger underlag för att bedöma om nämnden utformat en ändamålsenlig intern styrning, uppföljning och kontroll utifrån fullmäktiges och regionstyrelsens styrning på området.

Västra Götalandsregionens inköpsorganisation utgörs av regionstyrelsen, fastighetsnämnden, hälso- och sjukvårdsnämnderna, hälso- och sjukvårdsstyrelsen, styrelsen för Västtrafik AB. Regionstyrelsen ansvarar för all upphandling in om Västra Götalandsregionen av varor och tjänster som inte ryms inom fastighetsnämndens, hälso- och sjukvårdsnämndernas, hälso- och sjukvårdsstyrelsens eller Västtrafik AB:s styrelses inköpsansvar). Policy, riktlinjer anger att inköpsbeslut fattas av inköpsorganisationen. Respektive nämnd/styrelsen har ansvar och mandat för initiera framställan om inköpsbehov, vara kravställare, avropa inom upphandlade avtal, styra och kontrollera avtalstrohet.

Nämnden har under verksamhetsåret 2017 inte explicit beslutat om styrning, uppföljning och kontroll utifrån nya policyn och riktlinjen för inköp. Nämnden har inte justerat delegationsordning 2017 avseende inköp utifrån den fördelning av ansvar och roller i inköpsprocessen som anges i den nya policy och riktlinjen för inköp. Nämnden har i risk- och väsentlighetsanalys som utgör grund för beslut om intern kontrollplan identifierat risk för bristande efterlevnad av policy och riktlinje inköp.

Nämnden har vidtagit åtgärder utifrån revisionens tidigare av granskning av intern kontroll av direktupphandling (2016), förvaltningen uppger att all direktupphandling går via koncerninköp. Rutiner finns för upphandlingsprocessen om avtal inte finns. Nämndens årsredovisning visar en god efterlevnad av den regiongemensamma inköpspolicyn med 89 % avtalstrohet för 2017 vilket är en förbättring mot nämndens uppföljning i delårsbokslut augusti (82 %). Nämndens förvaltningsstöd har kontrollerat och säkerställt att koncerninköps former för uppföljning av avtalstrohet för nämnden är ändamålsenliga, kontroller har skett via stickprov. Brister i koncerninköps uppföljning har korrigerats.

Nämnden erhåller sitt förvaltningsstöd från koncernkontoret. Nämndens ansvariga tjänsteperson verkställer sitt uppdrag dels utifrån nämndens styrning samt nämndens delegation till denna, samt utifrån uppdrag och styrning från regiondirektören. Inom förvaltningen (övergripande samt mellan koncernstab regional utveckling och koncerninköp) finns en kännedom om gällande styrning samt ledningssystem för inköp. Systemet och själva tillämpningen är inte helt färdig och implementerad.

Bedömning

Bedömningen är att nämnden har kunskap om lag om offentlig upphandling och om Västra Götalandsregionens policy och riktlinjer för inköp samt har tillgång till kompetens i inköpsfrågor vid behov. Nämnden har på övergripande nivå utformat en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll avseende inköp enligt LOU men inte explicit utifrån Västra Götalandsregionens nya inköpspolicy och riktlinjer. Bedömningen är därför att det finns brister i nämndens formella styrning, uppföljning och kontroll av Västra Götalandsregionens inköpspolicy och riktlinjer.

Rekommendation

Nämnden bör utifrån sitt verksamhetsansvar säkerställa en formell styrning, uppföljning och kontroll utifrån krav i Västra Götalandsregionens policy och riktlinjer för inköp.

Nämnden bör som en del i detta justera ställd delegation avseende beslutsrätt på inköpsområdet utifrån policy och riktlinjer för inköp.

Bevakning: Styrning av fullmäktiges prioriterade mål(A2)

Granskningen ger underlag för att bedöma om nämnden har att utforma ett tillfredställande styr- och uppföljningssystem som innebär att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har för verksamheten.

Övergripande system för styrning av fullmäktiges prioriterade mål(A2.1)

Granskning av nämndens styr- och uppföljningssystem visar att detta är förankrat i det ansvar som anges i nämndens reglemente och mål i fullmäktiges budget samt övriga regionövergripande styrdokument (måldokument, policys, planer) där måldokumentet Västra Götaland 2020 – Strategi för tillväxt och utveckling i Västra Götaland 2014-2020 (VG 2020) är central. Nämnden har förvaltningsstöd från koncernkontoret vilket ligger under regionstyrelsens ansvar. På förvaltningsnivå finns avisningar och rutiner fastställda för styrning och uppföljning av verksamheten som kompletterar nämndens styrning och uppföljning. Nämnden har beslutat om en instruktion till ansvarig tjänsteman samt delegationsordning som fördelar ansvar och befogenheter mellan nämnd och förvaltning.

Nämndens detaljbudget har en tydlig målstyrning som kopplar till fullmäktiges budgetmål och fokusområden och till den övergripande tillväxtstrategin VG2020 och övriga måldokument. Nämnden relaterar i sin detaljbudget målstyrningen för fullmäktiges mål och fokusområden till den övergripande tillväxtstrategin VG2020. Nämnden relaterar i sin detaljbudget målstyrningen av egna mål till fullmäktiges mål samt VG2020. Nämndens detaljbudget anger tydligt hur nämndens resurser prioriteras och fördelas över nämndens målområden. Nämnden har tillsammans med kulturnämnden, miljönämnden och kollektivtrafiknämnden i olika delar beslutat om program för hållbar utveckling som är knutna till VG2020. Handlingsprogrammen kompletterar nämndens detaljbudget och anger hur målstyrningen ska ske utifrån regionfullmäktiges budget och VG2020 ur ett flerårsperpektiv.

Nämnden arbetar proaktivt inom sitt ansvarsområde och har ett strategiskt perspektiv där risker för måluppfyllelse identifieras tidigt t.ex. genom ett omfattande arbete med omvärldsanalyser och uppföljningar och utvärderingar inom nämndens ansvarsområden. Nämnden har en modell för uppföljning, utvärdering och lärande som tillämpas i det regionala utvecklingsarbetet dels övergripande vad gäller uppföljning och utvärdering samt dels specifikt för program, verksamhetsbidrag, projekt och olika typer av företagsstöd. Under 2017 pågår ett arbete med att förbättra tillämpningen av modellen.

Styrning av fullmäktiges prioriterade mål Skillnader i livsvillkor och hälsa ska minska, samt fokusområde - Bryta utanförskap och segregation och stärka kopplingen mellan utbildning och arbetsliv (A2.2)

Nämndens detaljbudget anger tydlig hur målarbetet och uppföljning ska ske under året. Nämnden anger en rad aktiviteter för att nå måluppfyllelse, där handlingsplan för fullföljda studier är centralt. Planen är ett samarbete mellan folkhälsokommittén, regionutvecklingsnämnden samt andra verksamheter inom Västra Götalandsregionen. Planen genomförs i samarbete med externa intressenter, vilket sker bland annat genom nämndens beslut om stöd till sociala investeringar. En överenskommelse har sedan

tidigare ingåtts med Sveriges kommuner och landsting om utvecklingsarbete kring arbetet med sociala investeringar, avtal om forskningsprojekt har gjorts med akademin för att skapa kunskap om hur samarbetsstrukturer kan byggas i arbetet med sociala investeringar. Nämndens detaljbudget innehåller flera satsningar på integrationsfrämjande insatser i projektform för flyktingar (insatser för att skapa möjligheter till jobb eller företagande, praktik och utbildning, språkträning, samt idéburna offentliga partnerskap för att stärka integrationsprocessen (välkomstcenter). Aktiviteten utförs i samarbete med kommuner m.fl. aktörer. Nämndens insatser är fleråriga med start 2017.

Styrning av fullmäktiges långsiktiga mål för transportinfrastruktur avseende järnvägar - prioriterat mål Arbetsmarknaden ska utvidgas genom hållbara transporter och samverkan med näringsliv och forskning i Västra Götaland - fokusområde Arbeta vidare med Sverigeförhandlingen, att länsvägarna finns med i den nationella infrastrukturplanen (A2.3)

Staten ansvarar för beslut om planer och resurstilldelning till den nationella och regionala infrastrukturen för järnvägar. Statens prioritering och resurstilldelning för investeringar och underhåll i det regionala järnvägsnätet är avgörande på systemnivå för regionens handlingsutrymme för utveckling av en hållbar regional transportinfrastruktur och trafikförsörjning. Nuvarande nationell plan för infrastruktur 2014-2025 ligger ej i linje med Västra Götalandsregionens långsiktiga mål för utvecklingen av länsjärnvägarna för gods- och persontrafik (Målbild tåg 2035). Regionala järnvägsstråk som Västra Götalandsregionen bedömt som viktiga är nedprioriterade av staten och statliga investerings- och underhållsmedel för länsjärnvägarna motsvarar inte det regionala behovet. Det finns en risk för att bristande samsyn på strategisk nivå mellan stat och region försvårar att regionens långsiktiga inriktningar nås för hållbar regional utveckling av infrastruktur, trafikförsörjning, klimat, tillväxt, jobb och övriga välfärdstjänster, vilket på flera sätta kan kopplas till regionfullmäktiges strategiska mål inom budgetperioden 2017-2019.

Regionutvecklingsnämndens har i detaljbudget tydligt angett hur målarbetet och uppföljning ska ske under året av målet och fokusområdet. Nämnden anger flera aktiviteter för att nå måluppfyllelse. Fortsatt påverkan och förhandling för att nå regionala mål för tågtrafik Göteborg-Borås- Jönköping, kombinerat med ett snabbtåg till Stockholm. Fortsatt påverkansarbete för ökade investeringsmedel till regionala järnvägar. Det eftersatta underhållet och investeringsbehovet på Västra Götalands länsjärnvägar är i fokus bland Västra Götalandsregionens inspel till nationell infrastrukturplan.

Staten har under 2017 processat ett förslag på ny nationell plan för transportinfrastrukturen 2018-2029 genom Trafikverkets förslag på nya plan samt en efterföljande regeringsremiss. Planen ska beslutas nationellt under våren 2018. Även den statliga processen Sverigeförhandlingen har pågått med hög intensitet under året. Sverigeförhandlingen syftar till att föreslå principer och lösningar för utbyggnad av högshastighetsjärnväg samt sluta avsiktsförklaringar om järnvägsutbyggnad med berörda regioner och kommuner utmed tänkta bansträckningar. Sverigeförhandlingen har även uppdrag att sluta överenskommelser med Sveriges tre storstadsregioner om utbyggnad av infrastruktur för kollektivtrafiken och ökat bostadsbyggande.

Västra Götalandsregionen är länsplaneupprättande myndighet för den regionala infrastrukturplanen och under året har regionstyrelsen (via samråd i länets kommuner inom beredning för hållbar utveckling) lett processen med beredningen av ny plan för den regionala transportinfrastrukturen 2018-2029.

Regionutvecklingsnämnden har bedrivet ett aktivt målarbete på området under året. Nämnden har koordinerat sitt målarbete med kollektivtrafiknämnden samt med regionstyrelsen (som har formellt ansvarar för processen) samråd har skett inom beredningen för hållbar utveckling med länets kommuner. Nämndens målarbete har byggt på en helhetssyn för att nå systemvinster mellan nationella infrastrukturplaneringen på järnväg(stambanor/höghastighetsjärnväg) och storstadssatsningar på utbyggd infrastruktur för kollektivtrafik samt insatser för att bibehålla och stärka kapaciteten på regionala järnvägar. Nämnden har varit en aktiv part i regionstyrelsens beredningsarbete av nationell och regional plan för transportinfrastrukturen samt beredning inom Sverigeförhandlingen. Nämnden har även varit en aktiv medaktör i regionstyrelsens påverkansagenda för att påverka den nationella beredningen av nationell infrastrukturplan i riktning att beakta Västra Götalandsregionens mål för transportinfrastrukturen.

Under året har en överenskommelse om storstadsåtgärder för att utveckla infrastrukturen för kollektivtrafiken i Göteborgsområdet slutits mellan Göteborgs Stad, Västra Götalandsregionen och Sverigeförhandlingen. Överenskommelsen omfattar 7 miljarder varav statlig medfinansiering är 46 procent varav resten delas lika mellan Västra Götalandsregionen och Göteborg Stad. I januari 2018 har Västra Götalandsregionen inom ramen för Sverigeförhandlingens uppdrag beslutat ingå avtal (mellan Västra Götalandsregionen och Borås Stad samt Sverigeförhandlingen) om höghastighetsjärnväg sträcka Jönköping – Göteborg samt en överenskommelse om utbyggnad av höghastighetsjärnväg Stockholm – Göteborg (mellan Västra Götalandsregionen, Göteborgs Stad och Sverigeförhandlingen). Sverigeförhandlingen har valt att teckna avtal med regioner och kommuner längs aktuella sträckor, för storstäderna har man har istället valt att kalla det överenskommelser. Båda formerna syftar till att fastställa intentionerna för utbyggnad av ny höghastighetsjärnväg.

Under året har Västra Götalandsregionen även fått gehör inom Trafikverkets beredning av nationell plan för transportinfrastrukturen 2018-2029 där Trafikverkets förslag innehåller utökade resurser för underhåll av regionala järnvägar för att uppnå normal kapacitet. Dock innehåller inte Trafikverkets förslag på nationell plan kapacitetsökande resurser för de regionala järnvägarna som motsvarar Västra Götalandsregionens långsiktiga mål.

I januari 2018 beslutade regionfullmäktige att anta regional plan för transportinfrastrukturen 2018-2029 i Västra Götaland.

Bedömning

Bedömningen är att nämnden har att utforma ett tillfredställande styr- och uppföljningssystem som innebär att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har för verksamheten.

Nämndens genomförande av styrning, uppföljning och kontroller

Nämnden ska ha använt sitt styr- och uppföljningssystem så att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Det innebär att nämnden ska ha säkerställt att beslutad styrning och uppföljning har genomförts och rapporterats i enlighet med beslut. Vidare har nämnden aktivt värderat återapportering och vid behov fattat beslut om tillkommande styrning och uppföljning.

Nämnden ska vidare ha använt sitt system för den interna kontrollen i tillräcklig utsträckning så att det förebygger, upptäcker och åtgärdar eventuella brister i nämndens styrning och uppföljning. Det innebär att nämnden ska ha säkerställt att beslutade kontroller har genomförts och rapporterats i enlighet med beslut. Vidare har nämnden aktivt värderat återapportering av kontrollerna och vid behov fattat beslut om tillkommande kontroller och/eller styråtgärder.

Nämndfördjupning: Styrning utifrån regionfullmäktiges mål i budget, riktlinjer för delårs och årsredovisning – att styrning och uppföljning har genomförts och rapporterats(B1)

Syftet med granskningen är att bedöma om nämnden säkerställt en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av regionfullmäktiges prioriterade mål och uppdrag i budget, samt avrapporterat till egen nämnd samt ägaren enligt regionstyrelsens riktlinjer för budget, uppföljning och bokslut samt årsredovisning. Granskning har skett av delårsbokslut och årsredovisning. Resultat och effektivitet bedöms i avsnitt 3.3 nedan.

Delårsrapport augusti 2017
Nämndens avrapportering till ägaren innehåller en redovisning av status för de aktiviteter nämnden angett i sin detaljbudget för regionfullmäktiges prioriterade mål och fokusområden. Nämnden ger målprognos för prioriterade mål för helåret. Därutöver avrapporteras ekonomiskt resultat för perioden och ekonomisk helårsprognos. Fördjupad rapport till egen nämnd redovisar uttömmande status för aktiviteter i målarbetet med nämndens egna mål med redovisning per insatsområde med koppling till fokusområden(insatsområden är kopplade till fullmäktiges budgetmål och VG2020), redovisning sker av arbetet med analys och uppföljning inom nämndens målområden, samt återrapportering av intern kontroll.

Redovisningen för delåret är omfattande och ligger i allt väsentligt i linje med nämndens detaljbudget 2017 och prioriterade mål och fokusområden som nämnden valt i fullmäktiges budget. Delårsrapporteringen följer regionstyrelsens anvisningar.

Årsredovisning 2017
Nämndens årsredovisning anger resultat för regionfullmäktiges prioriterade mål med målindikatorer och status i för de aktiviteter nämnden angett för fullmäktiges prioriterade mål och fokusområden i detaljbudget, samt återredovisar resultatet för den interna kontrollplanen. Fördjupad rapport till egen nämnden redovisar uttömmande status i aktiviteter i målarbetet med nämndens egna mål med redovisning per insatsområde (insatsområden är kopplade till fullmäktiges budgetmål och VG2020) med koppling till

fokusområden, redovisning sker av arbetet med analys och uppföljning inom nämndens målområden.

Redovisningen för året är uttömmande och omfattande och ligger i allt väsentligt i linje med nämndens detaljbudget 2017 och de prioriterade mål och fokusområden som nämnden valt för att styra verksamheten. Målavvikelser redovisas med analytiska kommentarer. Ekonomiskt utfall redovisas med översikt av resursfördelning på nämndens målområden. Nämnden redovisar en ekonomi i balans. Nämnden har beviljas nyttja eget kapital under året. Målstyrningen och uppföljning har utvecklats och förbättrats i förhållande till 2016. Årsrapporteringen följer regionstyrelsens anvisningar.

Bedömning

Bedömning är att nämndens delårsrapport och årsrapport i allt väsentligt svarar mot nämndens detaljbudget och att nämndens redovisning av mål och ekonomi och i övrigt i allt väsentligt överensstämmer med fullmäktiges beslut om budget, prioriterade mål, fokusområden. Revisionsenheten bedömer att delårsrapporten och årsredovisning i allt väsentligt följer de riktlinjer för verksamhetsuppföljning som regionstyrelsen har utfärdat.

Nämndfördjupning: Intern kontroll övergripande - att nämnden genomdrivit sitt system för intern kontroll i tillräcklig utsträckning(B2)

Granskningen ger underlag för att bedöma om nämnden genomdrivit sitt system för intern kontroll i tillräcklig utsträckning så att det förebygger, upptäcker och åtgärdar eventuella brister i nämndens styrning och uppföljning. Granskningen är övergripande med fokus på mål och uppdrag inom nämndens kärnprocesser. Se även nämndfördjupning avseende nämndens styrning, uppföljning och kontroll projektbidrag(B2.2).

Den interna kontrollen skall komplettera nämndens styrsystem för målstyrning. Årets grundläggande granskning har visat att nämnden i allt väsentligt har en ändamålsenlig målstyrning i enlighet med fullmäktiges prioriterade mål i budget och regionstyrelsens anvisningar. Nämnden har god kännedom om sin kontrollmiljö.

Nämnden har med koppling till budgetprocessen upprättat en risk- och väsentlighetsanalys utifrån nämndens samlade uppdrag samt fastställt en intern kontrollplan för 2017 baserat på riskanalysen, samt beslutat att den interna kontrollplanen ska följas upp och återrapporteras till nämnden senast i samband med bokslut 2017. Utvecklings/förbättringsområden som ej slutförts i kontrollarbetet 2016 har överfört till 2017 års arbete med intern kontroll och åtgärdsplan. Nämndens interna kontrollplan anger organisation för den interna kontrollen, samt ansvar för olika kontrollmoment. Nämnden har gett nämndens ansvarige tjänsteman ansvar för att upprätta och genomföra åtgärdsplan 2017 utifrån nämndens beslut om riskanalys och internkontrollplan 2017. Återrapportering av den interna kontrollen har skett till nämnden enligt beslut dels i samband med delårsrapport, dels vid under november och december i samband med nämndens beredning av risk- och väsentlighetsanalys och intern kontrollplan 2018, dels i nämndens årsredovisning 2017. Resultatet av den interna kontrollen har på så sätt integrerats i den årliga uppföljningsprocessen till egen styrelse, samt rapporterats till regionstyrelsen. Nämnden har fastställt risk- och väsentlighetsanalys, samt beslutat om intern kontrollplan 2018 i januari 2018. Nämnden har jämfört med 2016 förbättrat det interna kontrollarbetet.

Bedömning

Bedömningen är att nämnden har utformat ett system för den interna kontrollen avseende sina kärnprocesser som i tillräcklig utsträckning hanterar risken för brister i nämndens styrning och uppföljning, samt har säkerställt att detta system genomförs i allt väsentligt enligt kommunallagens krav och regionstyrelsen riktlinjer för intern kontroll.

- Bedömningen gäller med beaktande av den bedömning som gjorts i granskning av inköp (se A1 ovan), samt med beaktande av den
- Bedömningen av gjorts i granskning av styrning, uppföljning och kontroll projektbidrag (se B3 nedan).

Nämndfördjupning: Styrning, uppföljning och kontroll projektbidrag(B3)

En viktig del av nämndens verksamhet är att medfinansiera, följa upp och utvärdera projektbidrag till samarbetsparter inom nämndens verksamhetsområde. Revisionsenheten har under 2017 gjort en granskning av hur nämnden format och genomfört sin styrning, uppföljning och kontroll av nämndens verksamhet att ge bidrag till regionala utvecklingsprojekt. Granskningen har syftat till att bedöma om nämnden tillsett ett ändamålsenligt system för styrning, uppföljning och kontroll av nämndens verksamhet att ge bidrag till regionala utvecklingsprojekt enlighet nämndes ansvar i reglemente om ansvar för finansiering, uppföljning och utvärdering av projektbidrag inom nämndens verksamhetsområde, samt förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken, samt regionstyrelsens riktlinjer för intern kontroll.

Granskningen har skett på en övergripande nivå av processer och rutiner för styrning, uppföljning och kontroll av nämndens hantering av projektbidrag till regionala utvecklingsprojekt. Granskningen har även tagit del av nämndens pågående utvecklingsarbete avseende projektprocessen. Granskning har inte skett av enskilda beslut om projektbidrag och inte omfattat och inte EU-projekt, forskningskopplade projekt, delregionala tillväxtmedel, bredbandsstöd och området företagsstöd.

Granskningen kan konstatera att nämnden har ett styr- och uppföljningssystem förankrat i reglemente och fullmäktiges budget samt övriga regionövergripande styrdokument. Nämnden har tillsammans med kulturnämnden, miljönämnden och kollektivtrafiknämnden beslutat om tretton program för hållbar utveckling som är verktyg för att genomföra VG2020 och styra nämndens beslut om projektbidrag[1]. Granskningen konstaterar att programmen operationaliserar mål och prioriteringar i måldokumenten VG2020.

Nämnden har en systematisk arbetsgång under året för styrning, uppföljning och kontroll av arbetet med projektbidrag. Nämnden har en modell för systematiskt uppföljning, utvärdering och lärande som beskriver hur program, projekt ska följas upp, och former för utvärdering.

Nämnden beslutar om projektbidrag som bedöms han god effekt på den regionala utvecklingen inom regionalt prioriterade insatsområden som anges i VG2020 samt underliggande program för hållbar utveckling. Beredningen av projektbidrag utgår från

[1] Projektbidrag kan även beviljas till projekt som inte faller inom ett av programmen, dock finns alltid en relevans i förhållande till VG2020 som grund för beslut om projektbidrag.

Västra götalandsregionens processer och rutiner för ärendeberedning till nämnd samt särskilda processer, rutiner och dokumentmallar som är etablerade nämndens och förvaltningens arbetssätt för styrning, uppföljning och kontroll av projektstöd. Förvaltningen granskar rekvisitioner samt projektens del och slutrapporter i samband med beslut om utbetalning av projektstöd. Nämnden saknas en styrning för att systematiskt vidta åtgärder om granskningar visar avvikelser i projekt utifrån beslutade projektvillkor. Granskningen kan konstatera att styrning, uppföljning och kontroll av projektbidrag är en del av nämndens arbete med intern kontroll med syftet att förbättra och säkra projekthanteringsprocessen. Nämnden har 2017 identifierat risken med avvikelsehantering och har inkluderat denna in intern kontrollplan 2018. Andra delar i det interna kontrollarbetet omfattar samordning av program för hållbar utveckling, kvalitetssäkring av ärendehanteringen för projektmedel samt systemstöd för projekthantering. Återrapportering har skett till nämnden av kontrollmoment och pågående åtgärder kopplat till dessa vid delårsbokslut och årsbokslut, samt vid nämndens beredning av i november och december av riskanalys och intern kontrollplan 2018.

Bedömning

Den samlade bedömningen är att nämnden har utformat och genomfört en ändamålsenlig styrning- och uppföljning och kontroll av beslut om projektbidrag som i allt väsentligt svarar mot nämndens reglemente och krav i förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken samt kraven på en tillräcklig intern kontroll - med undantag för att det saknas en systematisk styrning, uppföljning och kontroll för att vidta åtgärder vid avvikelser i projekt utifrån beslutade projektvillkor. Nämnden har inkluderat denna risk i intern kontrollplan 2018.

Rekommendation

Nämnden bör säkerställa förutsättningar för styrning, uppföljning och kontroll av åtgärder vid avvikelser i projekt utifrån beslutade projektvillkor.

Nämndens resultat och effektivitet

Nämnden har att leva upp till reglementet, fullmäktiges mål, fokusområden i budget och riktlinjer samt gällande föreskrifter. Nämndens måluppfyllelse rapporteras samlat i årsredovisningen.

Bevakning: Måluppfyllelse - utifrån fullmäktiges budget, mål och uppdrag (C1)

Granskningen av nämndens årsredovisning 2017 utgör en del i den grundläggande granskningen. Granskningen syftar till att bedöma nämnden redovisar resultat för verksamhet och ekonomi i överensstämmelse med regionfullmäktiges mål i budget.

Nämndens årsredovisning anger resultat för regionfullmäktiges prioriterade mål och fokusområden, målarbetet med nämndens egna mål (målen är kopplade till fullmäktiges budgetmål och VG2020). Redovisningen för året är uttömmande och omfattande och ligger i allt väsentligt i linje med nämndens detaljbudget 2017 för prioriterade mål och fokusområden som nämnden valt. Målavvikelser redovisas med analytiska kommentarer.

Årsredovisningen anger att regionutvecklingsnämndens åtaganden när det gäller regionfullmäktiges mål och fokusområden 2017 har påbörjats eller är genomförda enligt detaljbudgetens intentioner med ett undantag för fokusområdet Verka för att Västra Götalandsregionen får ett utökat ansvar för arbetsmarknadspolitiken. Staten äger ansvar för arbetsmarknadspolitiken Nämnden planerade en försöksverksamhet inom området arbetsmarknadsutbildningar med syfte att förbättra matchningen på arbetsmarknaden. Försöksverksamheten krävde nationella beslut som uteblivit.

Nämnden anger i årsredovisningen att nämndens ansvarsområden oftast handlar om långsiktiga processer där nämnden i hög grad samverkar med andra samhällsaktörer i målarbetet, och konstateras att planerade initiativ tagits från nämndens sida, men att den totala effekten inte alltid har blivit den önskade eller ens kan avläsas på kortare sikt. Revisionsenheten delar nämndens analys och revisionen har påtalat problematiken med att nämnden inte äger full rådighet i målstyrningen i sin samverkan inom insatser med andra aktörer, i den grundläggande granskning och vid revisionens dialogmöten med nämnden 2016 och 2017. Nämnden har förtydligat sin målstyrning och resultatredovisning under 2017 och arbetar dessutom aktivt med förbyggande analyser samt uppföljningar och utvärderingar samt lärande inom nämndens insatsområden.

Exempel på detta är prioriterat mål Arbetsmarknaden ska utvidgas genom hållbara transporter i samverkan med näringsliv och forskning i hela Västra Götaland och tilldelning i nationella transportinfrastrukturplanen 2018-2035, där staten inte tagit full hänsyn till regionala mål, t.ex. vad gäller investeringar för ökad kapacitet i regional järnväg, eller utbyggnad av tågtrafik Göteborg-Borås. Ett annat exempel gäller prioriterade målet Skillnader i livsvillkor och hälsa ska minska och andelen unga som varken arbetar eller studerar. Andelen minskar inte i önskvärd takt trots regionala satsningar. Ett tredje exempel är prioriterat mål Klimatutsläppen från fossilbränsle i Västra Götaland samt verksamhetens direkta miljöpåverkan ska minska vad gäller utsläpp av fossilt CO2, där minskningen går alltför långsamt i förhållande till givna mål, trots regionalt fokus på exempelvis biogas och gröna näringar. Nämnden fortsätter målarbetet på områdena i 2018 och framöver.

Ekonomiskt utfall redovisas med översikt av resursfördelning på nämndens målområden. Nämnden redovisar en ekonomi i balans. Nämnden har beviljas nyttja eget kapital under året för underhållsåtgärder för naturbrukstyrelsens anläggningar.

Bedömning

Revisionsenhetens samlade bedömning är att nämndens resultatredovisning för verksamhet och ekonomi är i överensstämmelse med fullmäktiges beslut om budget, prioriterade mål, fokusområden och uppdrag och nämndens detaljbudget. Nämnden har bedrivit ett ändamålsenligt målarbete på samtliga områden. Målarbetet handlar om långsiktiga processer där det kan konstateras att planerade initiativ tagits från nämndens sida, men att den totala effekten inte alltid har blivit den önskade eller ens kan avläsas på kortare sikt.

Nämndens räkenskaper

Att räkenskaperna är rättvisande innebär att den externa redovisningen ger en rättvisande bild av resultat och ställning och att årsredovisning och delårsrapport är upprättade i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed. Revisionsbyrån Deloitte ansvarar för

räkenskapsgranskningen av nämnden för 2017. Granskningen har omfattat löpande granskning, delårsrapport och årsbokslut. Utifrån granskningen görs följande bedömningar.

Löpande granskning och granskning av delårsrapport. Det har inte framkommit något som tyder på några väsentliga avvikelser i fråga om huruvida:

- Delårsboksluten visar en rättvisande bild av enhetens resultat och ställning
- Delårsrapporterna och den löpande redovisningen uppfyller i allt väsentligt kraven enligt den kommunala redovisningslagen och regionstyrelsens anvisningar
- Oförändrade redovisningsprinciper har tillämpats

Bokslutsgranskning. Det har inte framkommit något som tyder på några väsentliga avvikelser i fråga om huruvida:

- Årsbokslutet visar en rättvisande bild av enhetens resultat och ställning förutom avseende förvaltningens avsättningar är övervärderad med 0,730 mnkr, dvs. avsättningen är 0,730 mnkr för hög och resultatet 0,730 mnkr för lågt.
- Årsrapporten och den löpande redovisningen uppfyller i allt väsentligt kraven enligt den kommunala redovisningslagen och regionstyrelsens anvisningar.
- Oförändrade redovisningsprinciper har tillämpats.

Revisorernas sammanfattande bedömning

Årets revision har utförts enligt kommunallagen och enligt god revisionssed för kommunal verksamhet. Revisionen har utgått från revisionsplanen som fastställts av revisorskollegiet samt från en granskningsplan avseende nämnd/styrelse. Granskningen har genomförts utifrån revisionsenhetens granskningsprogram och i dialog med berörda verksamheter.

Utifrån vad som framkommit i årets granskning av regionutvecklingsnämnden bedömer revisionsenheten att verksamheten i allt väsentligt bedrivits ändamålsenligt, med god ekonomisk hushållning, rättvisande räkenskaper och med en tillräcklig intern kontroll. Dock lämnar enheten i årsrapporten rekommendationer inom områden som nämnden under 2018 bör utveckla och förbättra och som ansvarig yrkesrevisor kommer återkomma till under revisionsåret 2018.

Bilaga 1. Rapporter och underlag

Lista över rapporter och underlag.

A1. Rapport: Intern styrning och kontroll av upphandling och avrop – fullmäktiges nya policy för inköp, regionstyrelsens nya riktlinjer för inköp (utgör del av fördjupad granskning ett flertal nämnder/styrelser avseende införandet av ny policy för inköp REV 2017 – 00099)

A2. Rapport: Styrning av fullmäktiges prioriterade mål

B1. Rapport: Styrning utifrån regionfullmäktiges mål i budget, riktlinjer för delårs och årsredovisning – att styrning och uppföljning har genomförts och rapporterats

B2. Rapport: Intern kontroll övergripande - att nämnden genomdrivit sitt system för intern kontroll i tillräcklig utsträckning

B3. Rapport: Styrning, uppföljning och kontroll av bidrag till regionala utvecklingsprojekt

C1. Rapport: Måluppfyllelse - utifrån fullmäktiges budget, mål och uppdrag

Nämndens protokoll och handlingar år 2017

Dagordning revisorernas årliga dialogmöte möte med nämndens presidium